

Vi taler om

Stalking

Lærervejledning

**HANDLEMULIGHEDER
SOM UNG OG UDSAT
FOR STALKING**

LYT OG DISKUTÉR
**SKAL CAMILLA
GÅ UNDER
JORDEN?**

GÆT ET ORD
**FRA PSYKISK VOLD
TIL TILHOLD**

**LÆR AT
SÆTTE
GRÆNSER**

FORDOMME OG FACTS
**HVEM STALKER OG
BLIVER STALKET?**

Undervisningsmateriale for elever på 7.-10. årgang og på ungdomsuddannelserne

Esbjerg
Kommune

Dansk Stalking Center

Materialet består af en lærervejledning, kopiark og materialer på danskstalkingcenter.dk/undervis.

Målgruppe: 7.-10. årgang. Projektet er en del af Projekt Tryk i Esbjerg; et samarbejde mellem Dansk Stalking Center, Esbjerg Kommune og Esbjerg Lokalpoliti 2017-18 med støtte fra Ligestillingsafdelingen under Udenrigsministeriet. Redaktion afsluttet april 2018.

Redaktion: Ida Dal Gravesen (red.), Dansk Stalking Center, Tine Ørbæk Nielsen og Kristina Junker Stengaard, Pædagogik & Undervisning, Esbjerg Kommune. **Layout:** Anne Mette Ehlers, Dansk Stalking Center. **Udgiver:** Dansk Stalking Center, Sekretariatet, Vestergade 12,2. 1456 kbh. K. danskstalkingcenter.dk

INDHOLD

INTRODUKTION	04
Indledning	04
Om materialet	05
Vælg antal lektioner	06

LEKTIONER

FORHÅNDSVIDEN OM STALKING	07
Brainstorm og mindmap	07
Gæt et ord	08
Definition på stalking	09
Hvad betyder ordene?	10

VIDEN OG INDSIGT OM STALKING	11
Ekspertpuslespil, Indsamling og vurdering af materiale	11
Om oversigter med kilder til grupperne	12
Gruppe 1: Viden om stalkere	13
Gruppe 2: Viden om stalkingudsatte	14
Gruppe 3: Facts og lovgivning	15
Gruppe 4: Hjælp og rådgivning	16
Vurdering af artikler	17
Feedback, mål og kriterier samt Læse, lytte, drøfte notere	17
Præsentation samt Feedback, mål og kriterier	18

CAMILLAS CASE	19
Introduktion	19
Første dilemma: Kan Camilla gøre noget?	20
Andet dilemma: Hvad kan Camilla gøre?	21
Tredje dilemma: Hvad kan Camilla og familien gøre nu?	22
Fjerde dilemma: Hvad kan Camillas venner gøre?	23
Femte dilemma: Hvad kan Camilla gøre nu?	24
Afrunding samt Feedback, mål og kriterier	25

UDDYBENDE AKTIVITETER	26
Vælg fx et digt, en artikel, en debat eller et tv-indslag	26

OPSAMLING OG EVALUERING	27
Vurdér egen læring med forskellige redskaber	27

LÆRINGSMÅL

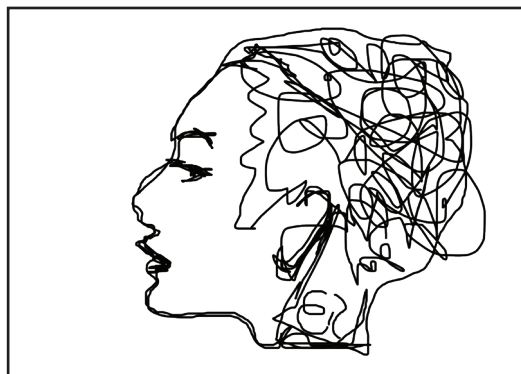
MÅL OG KRITERIER	28
Overordnede fælles mål for materialet	29
Mål og kriterier, "Indsamling og vurdering..."	31
Mål og kriterier, "Læse, lytte, drøfte, notere", Ekspertpuslespil"	32
Mål og kriterier, "Præsentation", Ekspertpuslespil"	33
Mål og kriterier, "Case og dilemmaer"	34

BILAG	
Bilag 1-15, fagbog og lydfileerne 'Camillas dilemma' på http://www.danskstalkingcenter.dk/undervis/	

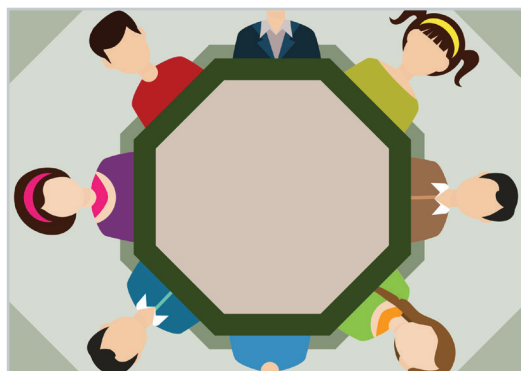
SIDE 19

Bliver Camilla stalket, og hvad skal hun gøre?

SIDE 8

Gæt et ord, fx chikane.

SIDE 26

Idéer til debat, tv-indslag, rollespil eller artikler om stalking

INDLEDNING

Det kan have alvorlige konsekvenser at være udsat for stalking, uanset om du er voksen, barn eller ung. I Danmark er det relativt nyt at arbejde med stalking. Samtidigt har stalking mange udtryksformer, hvilket kan gøre det svært at genkende både for udsatte, pårørende og fagfolk. Derfor er det vigtigt at sætte tidligt ind mod stalking og forebygge med viden og handleanvisninger for at sikre, at færre i fremtiden oplever stalking.

Hvad er stalking?

Stalking defineres som uønsket, gentaget og vedvarende adfærd og kontaktforsøg, som den udsatte oplever som forstyrrende og skræmmende. De mest almindelige stalkingmetoder er telefonopkald, sms-beskeder og mails, overvågning, hærværk, trusler og bestilling af gaver/varer til den udsatte.

Stalking kan bestå af handlinger, der i sig selv kan virke uskyldige for andre end den udsatte. Det bevirker, at den udsatte kan opleve manglende forståelse og anerkendelse, når han eller hun søger hjælp både hos fagfolk og i sit eget netværk.

Forklaringen er sjældent manglende motivation til at hjælpe. Det skal mere ses i lyset af et generelt behov for viden om, hvad stalking er, hvilke konsekvenser det har og hvilke muligheder, der findes for at hjælpe den udsatte og få stoppet stalkingen.

Tidlig indsats

En tidlig indsats med information og dialog er med til at forhindre stalking, giver stalkingudsatte handlemuligheder og letter adgangen til hjælp. Derfor er Esbjerg Kommune gået sammen med Dansk Stalking Center om at udvikle dette undervisningsmateriale målrettet unge i udskoling og på ungdomsuddannelserne.

Unge vil kende grænser

Undersøgelser viser, at unge efterspørger mere oplysning og hjælp til at kende egne og andres grænser – ikke mindst for at forebygge overgreb, vold og krænkelser (Kilde: Ligestillingsafdelingen i Udenrigsministeriet). Stalking karakteriseres som vold, idet adfærden og handlingerne er grænseoverskridende, fredskrænkende og indgribende på den udsattes livsførelse.

I de senere år er der dog opstået en tendens til, at ordet stalking er blevet et hverdagsord, som primært bruges til om adfærd, hvor der harmløst søges information om andre – oftest på de sociale medier. Det udvander Alvoren. Denne brug af ordet kan bidrage til, at unge kan have svært ved at mærke og sætte egne grænser for, hvornår en adfærd bliver for meget og udvikler sig til gentagen,

påtrængende og uønsket kontakt og kommunikation, altså stalking.

Følger fælles mål i to fag

Dette materiale lever op til fælles mål i fagene dansk og samfundsfag samt i sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.

Det overordnede formål er at give de unge redskaber til at beskytte sig selv, give dem et sprog til at kunne tale om og identificere stalking samt tale om, hvor deres grænser går, og hvornår det er tid til at sige fra. Det gælder både, hvis de selv bliver udsat, og hvis de blandt deres venner ser en adfærd, som de opfatter som stalking. Derudover får de unge viden om, at det er vigtigt og muligt at få hjælp.

Gennem brug af undervisningsmaterialet sættes forebyggende ind, så færre i fremtiden udsættes for stalking og oplever de voldsomme konsekvenser, det kan have.

Rigtig god fornøjelse med materialet!

Esbjerg Kommune og Dansk Stalking Center

OM MATERIALET

Materialet tager udgangspunkt i tankerne om målstyret undervisning og synlig læring. Derfor er der fokus både på kompetence-, færdigheds- og vidensmål samt konkrete læringsmål og kriterier. Der henvises i materialet løbende til målene, der alle kan findes bagerst i lærervejledningen. Ønsker du at arbejde eksplicit med, at eleverne skal kende læringsmålene for forløbet og løbende vurdere, hvor de er i forhold til at nå målene, er der lagt aktiviteter omkring feedback, feedup og feedforward ind.

Grundtanken i materialet er, at eleverne skal inddrages og selv være aktive i forløbet. Det betyder, at din rolle som lærer i høj grad får karakter af vejledning, feedback og støtte.

Forløbet er bygget op således, at der er progression og sammenhæng imellem delforløbene. Første del aktiverer elevernes forhåndsviden og forforståelse. Anden del har fokus på viden om og indsigt i begrebet stalking. Denne viden og indsigt skal i tredje del anvendes, udfordres og omsættes til forståelse, stillingtagen og handling. Fjerde del består af idéer til uddybende aktiviteter, som kan vælges til og fra efter ønske og behov. Forløbet slutter med opsamling og evaluering. Som lærer kan du vælge at dykke ned i dele af emnet, hvor det er oplagt i forhold til klassen. Fx kan du arbejde med avisen som genre.

”Forløbet udbreder kendskabet til stalking, konsekvenserne af det og om muligheder for at stoppe stalking.”

FORMÅL

Formålet med materialet og forløbet er:

- At udbrede kendskabet til stalking og handlemuligheder i forbindelse med stalking gennem oplysning og involvering
- At eleverne gennem undervisning og læring i skolen beskæftiger sig med stalking, konsekvenserne af det, muligheder for at stoppe stalking samt trænes i at kunne skelne mellem stalking og beslægtede emner

MÅLGRUPPE

Materialet henvender sig til:

- Elever på 7. – 10. årgang i folkeskolen
- Elever på ungdomsuddannelser

FAG

Materialet beskæftiger sig med kompetenceområder fra følgende fag og emner:

- Dansk
- Samfundsfag
- Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

TID

Materialet er bygget op således, at der kan sammensættes forløb, der passer til den tid, den enkelte klasse har til rådighed. Hele undervisningsforløbet vil kunne gennemføres på 10-12 lektioner afhængig af, hvor uddybende der arbejdes med aktiviteterne. Materialet kan dog sagtens fungere ved, at der udvælges enkelte øvelser, og det ikke gennemgås i sin fulde længde. Nedenfor gives forslag til, hvilke aktiviteter der kan udvælges til et forløb på henholdsvis 4 og 8 lektioner.

MATERIALER

Materialet består af denne lærervejledning med bilag, elevmateriale/arbejdsark, pjecer fra Dansk Stalking Center, en lydfil samt artikler og information på Dansk Stalking Centers hjemmeside: www.danskstalkingcenter.dk/undervis

FÆLLES MÅL

Materialet beskæftiger sig med kompetence-, færdigheds- og vidensmål fra fagene dansk, samfundsfag samt seksual- og sundhedsundervisning og familiekundskab. Undervejs er færdigheds- og vidensmål nedbrudt til konkrete læringsmål og succeskriterier, som kan gøres synlige for eleverne. Disse findes i afsnittet 'Mål og kriterier' til sidst i lærervejledningen.

EVALUERING

I forløbet arbejdes med løbende evaluering gennem den tredelte feedbackmodel:

- ➔ **Feedup:** Hvor er jeg på vej hen? Hvad er læringsmålet?
- ➔ **Feedback:** Hvor er jeg i læringsprocessen mod læringsmålet?
- ➔ **Feedforward:** Hvad er næste skridt mod læringsmålet? Hvordan kommer jeg derhen?

Bilagene 4, 7a+b, 8 og 10a+b kan anvendes i forbindelse med feedback og i det løbende arbejde mod det enkelte læringsmål og dets succeskriterie. Bilagene kan bruges som egen evaluering og/eller i plenum.

I afsnittet "Opsamling og evaluering" er der forslag til evalueringsaktiviteter for hele klassen, i grupper og individuelt.

VÆLG ANTAL LEKTIONER

4 lektioner

Har klassen 4 lektioner til rådighed, kan du udvælge:

- ➔ **1 lektion:** Øvelsen "Definition på stalking" fra Del 1 - 'Forhåndsviden og forståelse'
- ➔ **2,5 lektion:** "Case og dilemmaer" fra Del 3 - 'Forståelse og handlinger'
- ➔ **0,5 lektion:** Opsamling og evaluering: Øvelsen "Det ved jeg nu, som jeg ikke vidste før" og "Forløbet har fået mig til at tænke på..." **Se bilag 14**

Alternativt kan I arbejde med nedenstående i de fire lektioner:

- ➔ Hele afsnittet "Forhåndsviden og forforståelse". Derefter kan der opsamles og evalueres på klassen ud fra udvalgte punkter (jf. afsnittet "Opsamling og evaluering").

8 lektioner

Har klassen 8 lektioner til rådighed, kan du udvælge:

- ➔ **2 lektioner:** Øvelserne "Brainstorm og mindmap" samt "Definition på stalking" begge fra Del 1 - Forhåndsviden og forståelse
- ➔ **3 lektioner:** Øvelsen "Ekspertpuslespil" fra Del 2 - Viden og indsigt
- ➔ **2 lektioner:** "Case og dilemmaer" fra Del 3 - Forståelse og handlinger
- ➔ **1 lektion:** Øvelserne "Vend tilbage til jeres mindmap" og "Det ved jeg nu, som jeg ikke vidste før" og "Det har fået mig til at tænke på" (jf. afsnittet "Opsamling og evaluering")

10-12 lektioner

- ➔ På 10-12 lektioner burde hele undervisningsforløbet kunne gennemgås, afhængigt af hvor uddybende, I arbejder med aktiviteterne.

FORHÅNDSVIDEN OM STALKING

Eleverne skal i denne del spore sig ind på emnet stalking og aktivere deres forhåndsviden og -forståelse.

BRAINSTORM OG MINDMAP

- 1 Skriv "stalking" på tavlen. Eleverne får et par minutter til individuelt at tænke over emnet stalking. De kan evt. skrive deres tanker ned.
- 2 I fællesskab udarbejder klassen et mindmap på tavlen/papir/elektronisk, som kan gemmes. Et mindmap er en grafisk fremstilling af et emne, som kan bruges til at skabe overblik over den viden, man har på forhånd. Notér emnet "stalking" i midten. Rundt om skriver eleverne de ord og begreber, som de forbinder med stalking. Efterfølgende ser klassen i fællesskab på ordene og kommenterer og grupperer dem.

På EMU kan du finde værktøjer om mindmapping:

<http://www.emu.dk/modul/mindmap-som-et-undervisningsv%C3%A6rkt%C3%B8j>

Hvor alvorligt ...

synes eleverne, at stalking er,
og hvad kender de til det?

GÆT ET ORD

I grupper på 3-4 skal eleverne gætte på/drøfte betydningen af følgende ord. De må ikke søge information.

Brug eventuelt bilag 1. Arket med besvarelserne gemmes.

- Forfølgelse
- Intimitet
- Psykopatisk
- Tilhold
- Psykisk vold
- Relation
- Beskadigelse
- Stalkingudsat
- Stalker
- Chikane
- Fiksering
- Systematisk
- Vedvarende

HVAD ER STALKING?

Du introducerer nu eleverne til en fælles definition på og forståelse af stalking som fænomen. Definitionen forstørres til A3-format og hænges op i klasselokalet. **Brug eventuelt bilag 2**

DEFINITION AF STALKING

En konstellation af adfærd og hændelser, der påføres et andet menneske, og som af udsatte opleves som gentagen, påtrængende og uønsket kontakt og kommunikation.

Kilde: Mullen, Páthe, Purcell & Stuart, 1999: Study of Stalkers)

Stalking karakteriseres som en særlig type af adfærd og aktiviteter, der af den enkelte opleves som uønsket, gentaget og vedvarende, og som er forstyrrende og skræmmende for den udsatte.

Stalking kan indbefatte mange forskellige adfærdsformer. Adskilt kan hver enkelt handling eller aktivitet i mange tilfælde synes uskyldig og harmløs, men set i en sammenhæng, og set i forhold til relationen mellem den udsatte og den, der stalker, kan aktiviteterne opleves frygtskabende, indtrængende og forstyrrende på den udsattes liv. Stalking er ikke chikane, men chikane er typisk en del af stalkingen. Frygt er ikke altid et udtryk for stalking, men frygt er typisk en del af stalkingens effekt på den udsatte.

Kilde: <http://www.danskstalkingcenter.dk/hvad-er-stalking/>

HVAD BETYDER ORDENE?

Klassen undersøger i fællesskab, hvad ordene i definitionen og helheden egentlig betyder.

ORD HENTET FRA DEFINITIONEN AF STALKING

- **Konstellation** Gruppe eller enhed af personer, faktorer eller andet, der er sat sammen til et bestemt formål
- **Adfærd** Den måde et menneske eller et dyr i almindelighed eller i en given situation instinktivt eller bevidst opfører sig på.
- **Hændelser** Begivenheder der sker uden éns egen indflydelse
- **Gentagen** At forekomme på samme måde i flere tilfælde efter hinanden; noget som gøres flere gange.
- **Påtrængende** At opføre sig, så man krænker andres privatliv, deres blufærdighed eller andre grænser. For eksempel ved at komme på besøg uden at være inviteret, at stille nærgående spørgsmål eller kræve om mere, end der anses for almindeligt acceptabelt.
- **Uønsket** Noget som man ikke ønsker at få, have eller udsættes for.
- **Kontakt** Forhold mellem to eller flere parter, som indebærer indbyrdes kommunikation, handel eller besøg/samkvem. Person eller part, som man har forbindelse med eller kommer i berøring med fagligt, professionelt eller personligt.
- **Kommunikation** Udveksling af informationer, budskaber og meddelelser mellem personer, dyr eller maskiner, især ved benyttelse af tegnsystemer, fx sprog.
(Kilde: Ordnet.dk)

VIDEN OG INDSIGT OM STALKING

I denne fase skal eleverne søge viden om et underemne i forbindelse med stalking. De skal fordybe sig og få indsigt i emnet samt omsætte det til formidling til deres klassekammerater, som ikke har beskæftiget sig med netop dette underemne.

EKSPERTPUSLESPIL

I denne del af forløbet arbejder I med den form, der kaldes ekspertpuslespil. Formålet er, at eleverne i grupper får viden og indsigt i forskellige underemner, hvorefter de skal formidle denne viden til de af deres klassekammerater, der har beskæftiget sig med andre underemner.

Saml viden ...
om stalking

INDSAMLING OG VURDERING AF MATERIALE

Her organiserer du grupper med fire elever i hver. Hver gruppe får et emne, som de bliver eksperter i.

De fire emner er:

Gruppe 1: Viden om stalkere

Gruppe 2: Viden om stalking-udsatte

Gruppe 3: Facts og lovgivning om stalking

Gruppe 4: Hjælp, rådgivning og vejledning

Herefter samles eleverne med de andre, der har samme underemne i deres "ekspertteam". Disse teams arbejder sammen om at tilegne sig viden om det specifikke underemne.

OM OVERSIGTER MED KILDER TIL GRUPPERNES UNDEREMNER

På de næste sider følger oversigter med henvisninger til materiale om de fire emner, grupperne skal arbejde med. Materialet findes primært på Dansk Stalking Centers hjemmeside. Hver oversigt kan deles med eleverne **bilag 5** eller den kan bruges som din egen viden, hvis du ønsker, at eleverne selv skal øve sig i at finde og vurdere kilderne.

Hvordan ...
siger man fra overfor en stalker?

GRUPPE 1: VIDEN OM STALKERE

Dansk Stalking Centers hjemmeside:

<http://www.danskstalkingcenter.dk>

Undersider på hjemmesiden med relevant materiale/information:

- ➔ **Udsat for stalking**
Foldere – I tvivl om du stalker?
- ➔ **Hjælp og rådgivning**
Tilbud til udøvere af stalking
- ➔ **Fagperson**
Strategier i mødet med dem, der stalker
- ➔ **Viden om stalking**
Hvem stalker?
Fem grundtyper af stalking
Link til artikler
'Både mænd og kvinder stalker og bliver stalket', Berlingske 2013
'Stalkere misbruger myndigheder til at forfølge ofre', www.etik.dk 2013
'Partier vil straffe stalkere hårdere', Politiken 2011
'SF: Stalkere skal dømmes til behandling', Politiken 2011

Håndbogen "Når der er tale om stalking" findes på www.danskstalkingcenter.dk/undervis

Socialstyrelsens hjemmeside:

<https://socialstyrelsen.dk/voksne/vold-i-naere-relationer/viden-om-vold/typer-af-vold/hvad-er-stalking>

Hvorfor ...

begynder man at stalke?

GRUPPE 2: VIDEN OM STALKINGUDSATTE

Dansk Stalking Centers hjemmeside:

www.danskstalkingcenter.dk

Undersider på hjemmesiden med relevant materiale/information og link til artikler:

- **Udsat for stalking**
Er du udsat for stalking?
Foldere:
  - Udsat for stalking
  - Er der tale om stalking?Råd og vejledning

- **Fagpersoner**
Hvordan genkendes stalking?

- **Viden om stalking**
Hvem bliver ramt?
Link til artikler:
  - 'Malene blev stalket af sin eksmand', Berlingske 2017
  - 'Hver sjette unge dansker er blevet stalket', Berlingske 2017
  - 'Når syv dumme fadøl bliver til tre års stalking', Metier, RUC-journalisternes magasin 2016

Håndbogen 'Når der er tale om stalking' kan hentes på:

www.danskstalkingcenter.dk/undervis

Socialstyrelsens hjemmeside:

www.socialstyrelsen.dk/voksne/vold-i-naere-relationer/viden-om-vold/typer-af-vold/hvad-er-stalking

Anklagemyndighedens hjemmeside:

<http://www.anklagemyndigheden.dk/Sider/udsat-for-forfoelgelse-chikane-eller-stalking.aspx>

Fordomme ...

er én ting, men hvad siger fakta om, hvem der bliver stalket?

GRUPPE 3: FACTS OG LOVGIVNING OM STALKING

Dansk Stalking Centers hjemmeside:

www.danskstalkingcenter.dk

Undersider på hjemmesiden med relevant materiale/information og link til artikler:

→ **Viden om stalking**

Hvad er stalking?

Lovgivning

Link til artikler:

- 'Hver sjette unge dansker er blevet stalket: 34-årige Frejamay modtog 70 sider, der vendte op og ned på livet', Berlingske 2017

- 'Næsten hver 10. dansker har oplevet stalking', Dr.dk, 2015

Folder:

<http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2016/Stop%20Stalking.pdf>

Hvordan ...

er du beskyttet af loven,
hvis du bliver stalket?

GRUPPE 4: HJÆLP, RÅDGIVNING OG VEJLEDNING

Dansk Stalking Centers hjemmeside:

www.danskstalkingcenter.dk

Undersider på hjemmesiden med relevant materiale/information:

- ➔ **Udsat for stalking**
Foldere:
  - Udsat for stalking?
  - I tvivl om du stalker?Råd og vejledning

- ➔ **Hjælp og rådgivning**
Telefonrådgivning
Yderligere hjælp/intervention
Økonomisk støtte

- ➔ **Viden om stalking**
Nyttige links

Folder fra Justitsministeriet ”Stop stalking”:

justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2016/Stop%20Stalking.pdf

Rapport fra Statens Institut for Folkesundhed ”Stalking i Danmark”:

www.si-folkesundhed.dk/upload/stalking_i_danmark,_rapport.pdf

”Din retshjælp” hjemmeside:

www.dinretshjaelp.dk/stalking

Hvor...

kan du henvende dig, hvis du er udsat for stalking?

VURDERING AF ARTIKLER

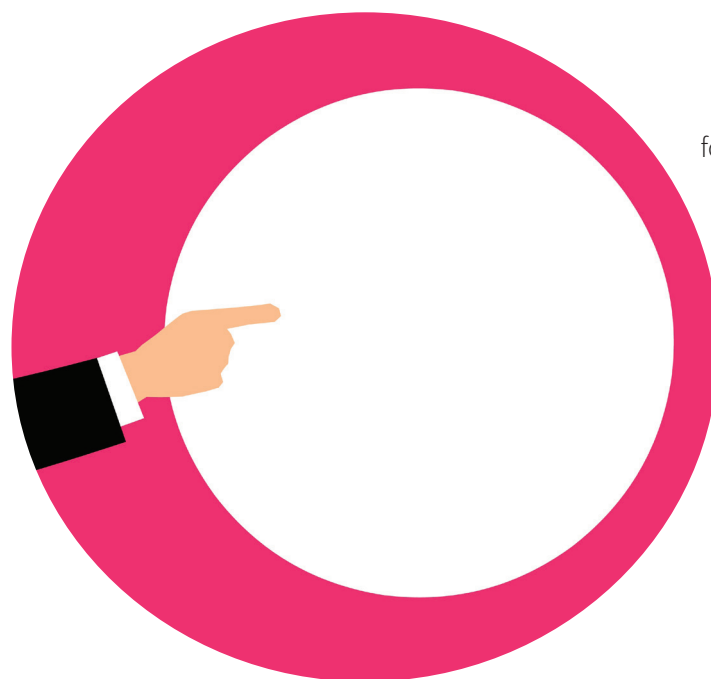
For at arbejde med vurdering af artiklerne, der omhandler stalking, kan nedenstående tekst udleveres til eleverne.

Findes også i bilag 6.

Artikler er en sagtekst. En sagtekst handler om forhold i den faktiske virkelighed – de er ikke-fiktive.

Når du skal vurdere en artikel, kan du overveje:

- ➔ Tid: Hvornår er artiklen skrevet?
- ➔ Afsender: Hvem har skrevet artiklen?
- ➔ Modtager: Hvem er artiklen skrevet til?
- ➔ Formål og budskab: Hvad vil journalisten/avisen med artiklen?
- ➔ Vurdering: Er artiklen troværdig?

Hvad ...
vil journalisten
fortælle læseren?

FEEDBACK, MÅL OG KRITERIER

Eleverne kan starte med feedup **se bilag 4** og derefter arbejde med feedback og feedforward undervejs **se bilag 4**.

Fælles mål samt konkrete læringsmål og kriterier for arbejdet med at indsamle og vurdere materiale findes bagerst i lærervejledningen.

LÆSE, LYTTE, DRØFTE, NOTERE

I den næste del af forløbet skal eleverne sætte sig ind i stoffet i deres respektive underemne og derefter drøfte det i de fire ekspertgrupper.

FEEDBACK, MÅL OG KRITERIER

Eleverne kan starte med feedup **bilag 7a +7b**, hvorefter de arbejder med feedback og feedforward undervejs **bilag 7a +7b**.

Fælles mål samt konkrete læringsmål og kriterier for at arbejde med at læse, lytte, drøfte og notere findes bagerst i lærervejledningen.

PRÆSENTATION

Eleverne har sat sig ind i det specifikke underemne og drøftet det i deres ekspertgruppe. Nu skal den nye viden omsættes til en præsentation for de andre grupper.

Eleverne skal overveje **HVAD** de vil formidle, og **HVORDAN** de vil formidle det. Hvad egner sig bedst til indholdet og målgruppen? Alternativt kan du udvælge en bestemt præsentationsform, som skal anvendes.

Forslag til præsentationsformer **findes også i bilag 9**.

- ➔ Mundtlig fremlæggelse (evt. som videooptagelse)
- ➔ Skriftlig fremlæggelse: Planche, tekst, diagrammer
- ➔ Brug af billeder og lyd, slideshows (fx PowerPoint eller Prezi)
- ➔ Drama

Præsentationen afprøves i ekspertgruppen, hvorefter alle vender tilbage til deres oprindelige team. Her skal de på skift præsentere deres nye viden i denne rækkefølge:

- ❶ Den, der stalker
- ❷ Udsat for stalking
- ❸ Facts og lovgivning
- ❹ Hjælp, rådgivning og vejledning

Hver præsentation slutes af med mulighed for spørgsmål og korte drøftelser.

FEEDBACK, MÅL OG KRITERIER

Eleverne kan starte med feedup **bilag 8** og derefter arbejde med feedback og feedforward undervejs **bilag 8**.

Fælles mål samt konkrete læringsmål og kriterier for arbejdet med præsentation findes i afsnittet: Mål og kriterier for "Præsentation" i Del 2.

CAMILLAS CASE

I denne del af forløbet skal eleverne bruge den viden, de har fået, til at reflektere over handlinger og forståelse i stalking-sammenhænge

INTRODUKTION

For at skabe forståelse for, hvordan det kan opleves at være udsat for stalking som ung, arbejdes med casen 'Camillas historie'. Camillas historie er en virkelig fortælling fra en ung kvinde, der blev stalket af sin ekskæreste. Casen læses højt eller afspilles som lydfil i opdeltte bidder. Der stoppes ved hvert dilemma. Casen findes både som wordfil (bilag 11) og læst op på lydfil via dette link:

www.danskstalkingcenter.dk/undervis

Eleverne drøfter dilemmaer og handlemuligheder med sidemanden eller i små grupper. Eleverne behøver ikke blive enige. Dernæst er der opsamling med hele klassen, hvor du læser dilemmaet og eleverne placerer sig fysisk i rummet efter eget "valg". A, B og C-skilte (bilag 12) sættes op i klasselokalet, så eleverne kan se, hvor de skal sætte sig. Alternativt kan du printe sæt af A, B, C-skilte til eleverne, som de kan holde op, når de har valgt. Det giver mulighed for at vælge mere end én handling. Eleverne argumenterer efterfølgende for og forklarer deres valg. Afsluttende er der mulighed for at ændre valg på baggrund af de begrundelser, der er fremkommet. Du kan læse dilemmaerne højt for eleverne samtidig med, at du viser dem på en skærm. Til det formål findes dilemmaerne som PowerPoint her:

www.danskstalkingcenter.dk/undervis

INSPIRATION TIL DIALOG OM DILEMMAERNE

På de næste sider er der knyttet nogle ord til hver valgmulighed i de forskellige dilemmaer. Det kan inspirere eleverne til at reflektere over deres valg og fravalg. Spørg ind til, hvorfor de har valgt, som de har, men spørg også ind til de muligheder, som ingen/meget få har valgt: "Hvorfor har I ikke valgt XX? Hvorfor er det ikke en god idé? Kan I forstå, hvis Camilla (eller venner/familie) vælger dette?". Det kan udfordre eleverne i, at de ikke kun vælger og forholder sig til det, de tænker er det rigtige inden for normerne, men at de også sætter sig ind i følelserne og forståelser for, hvordan man kan tænke og handle, når man er i krise.

FØRSTE DILEMMA

KAN CAMILLA GØRE NOGET?

- A Tal med nogen om det - en ven, forælder, lærer eller andre**
Hvem skal hun tale med? Hvorfor dem? Hvorfor ikke andre? Ville det være svært at tale med forældre om?
- B Luk Facebook**
Hvordan ville det påvirke jer og jeres hverdag, hvis I skulle lukke Facebook? Hvad går man glip af/ bliver lukket ude fra? Perspektivér gerne til andre sociale medier, hvis eleverne mere bruger Snapchat og Instagram: Hvad hvis I blev stalket dér, og I skulle lukke jeres profiler?
- C Gør ingenting. Måske er du bare paranoid, Camilla**
Hvorfor er det vigtigt at tage signaler alvorligt, hvis man bliver bekymret? Hvad betyder det, at man taler med andre om det og evt. får hjælp til at finde ud af, om det er noget, man forestiller sig?

Farvel Facebook ...

er eleverne
parate til det?

ANDET DILEMMA

HVAD KAN CAMILLA GØRE?

- A Kontakt ekskæresten og forklar ham, hvordan det påvirker dig og bed ham om at stoppe**
Man kan sagtens forstå, at dette kan virke som en god idé. Og det er godt at anerkende. Men understreg, at det er en anden logik, der sætter ind, når man stalker. Det er lidt som en misbruger, der skal have sit næste fix. Stalkeren søger en hver form for kontakt – i langt de fleste tilfælde vil det ikke hjælpe, men kun opildne den, der stalker, da formålet med stalkingadfærden lykkes: Nemlig at få kontakt. Det kan være, at ”ekspertgruppen” med fokus på dem, der stalker, kan komme på banen her.
- B Fortæl det til politiet**
Hvorfor kan det være svært – og hvad kan politiet gøre?
- C Hold det for dig selv, og anskaf en peberspray**
”Så er jeg klar, hvis han kommer”, kunne hendes tanke være. Her er altså et ønske om at klare det selv. Det kan du spørge ind til. Og det er selvfølgelig vigtigt at understrege, at peberspray er ulovligt i DK. Spørg ind til, hvad hun ville få ud af det? Ville det hjælpe? Eller giver det en falsk tryghed, hvor hun selv bliver kriminel, og hvor pebersprayeren kan vendes mod hende i en ukontrollérbar situation?

Psssst ...
er peberspray
en god idé?

TREDJE DILEMMA

HVAD KAN CAMILLA OG HENDES FAMILIE GØRE NU?

- A Søg efter hjælp andre steder end hos politiet**
Spørg ind til, hvor de så skal søge hjælp. Her kan ”ekspertgruppen” i hjælpemuligheder komme på banen.
- B Få ham til at stoppe på den ene eller anden måde - der er jo ikke andre end jer, der kan hjælpe!**
Denne mulighed lægger op til at tale om selvtægt. Senere i historien viser det sig, at Camillas forældre var så pressede, at de blandt andet overvejede at sende nogle store bøller efter ham. Spørg ind til, hvordan man kan stoppe ham. Og hvorfor/hvorfor ikke er det en god idé? Kan man ikke godt forstå, hvis Camilla og hendes familie tænker sådan? Selvfølgelig til sidst understrege, at selvtægt er ulovligt og aldrig en god løsning.
- C Der er ikke noget, I kan gøre. Vent på, at han kommer sig over bruddet og stopper**
Forståeligt, at man kan have det sådan. Stalkingen kan føre til magtesløshed og apati. Men det er langt fra sikkert, at stalkingen går i sig selv, og det er vigtigt, at man får hjælp i denne pressede situation.

Bare vente ...
er det en god plan?

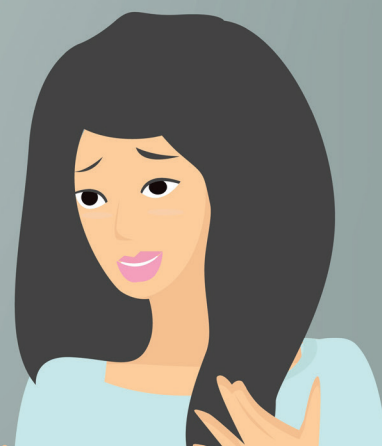
FJERDE DILEMMA

HVAD KAN CAMILLAS VENNER GØRE?

- A Lad hende være og vent på, at hun selv taler om, hvad der er galt**
Spørg ind til, om de kan forstå, at det kan være svært for Camilla selv at tage hul på at tale om det.
- B Tal med hende om det – spørg ind til, hvordan hun har det**
Hvordan taler man bedst om den slags ting? Er det svært eller nemt? Er der forskelle på pige- og drengegrupper i forhold til, hvordan de tackler problemer?
- C Sig til hende, at hun skal søge hjælp**
Hvorhenne? Hvordan vil Camilla tage imod det? Hvordan siger man det bedst?

Hvorfor spørger de mig ikke, om jeg er ok? Kan de ikke se, at jeg har det dårligt? Måske er det mig, der er noget galt med?

FEMTE DILEMMA

HVAD KAN CAMILLA GØRE NU?

- A Gå under jorden, så han ikke kan finde dig**
Det kan virke som et overdrevet valg, men der er faktisk mange, der bliver presset så langt ud, at de ender med at gå under jorden. Men det er selvfølgelig en løsning, der har meget store konsekvenser for hele ens liv – derfor vil det være godt at afsøge hjælpemuligheder først.
- B Søg hjælp**
Spørg ind til, hvad hun skal søge hjælp til. Og hvorhenne: Hos psykolog, Dansk Stalking Center, politi, læge? Diskutér, hvem der kan hjælpe med hvad og hvordan.
- C Der er ikke så meget at gøre. Du må lære at leve med det**
Anerkend, at det kan virke håbløst. Men understreg, at der altid er hjælp at finde. Hvis der ikke er nogen, der vælger denne, kan det være relevant at spørge ind til hvorfor: Virker det hele ikke fuldstændigt håbløst? Og derefter tale i handlemuligheder – og i næste del viser det sig også, at hun får hjælp og kommer videre.

Flytte væk ...

kan det blive
sidste udvej?

AFRUNDING CAMILLAS CASE

Du kan slutte øvelsen med nogle spørgsmål, der skal få eleverne til at reflektere og samle op nu, når de kender hele historien. Du kan også give mulighed for at perspektivere til elevernes egne oplevelser eller erfaringer. Spørgsmålene kunne lyde:

SPØRG

Var der nogen, der med fordel kunne/skulle have gjort **noget andet** – eller på et andet tidspunkt? Vend tilbage til læringsmålene.

Hvordan ville I reagere, **hvis det var jer**?

Hvordan vil I håndtere det, hvis I tænker, at en af jeres venner er i Camillas sted – eller i ekskærestens?

Kender I nogen, der har været udsat for noget lignende?

FEEDBACK, MÅL OG KRITERIER

Eleverne kan starte med feedup **bilag 10a +b** og derefter arbejde med feedback og feedforward undervejs **bilag 10a +b**.

Fælles mål samt konkrete læringsmål og kriterier for arbejdet med case og dilemmaer: Se afsnittet 'Mål og kriterier'.

UDDYBENDE AKTIVITETER

Herunder er forslag til yderligere aktiviteter om stalking.

DIGT

Skriv et digt, en novelle eller en side i en dagbog, som omhandler stalking (fiktion). Skriv med stalkerens, den udsattes eller de pårørendes synsvinkel.

ARTIKEL

Skriv en baggrunds- eller nyhedsartikel om stalking (Journalistik).

DEBAT

Arrangér en debat i klassen eller på skolen (paneldebat).

BILLEDE

Tegn/mal billeder, som udtrykker de følelser, der kan være forbundet med stalking.

ROLLESPIL

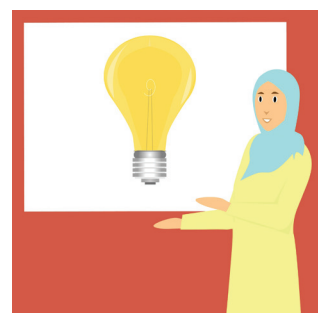
Udvikl små rollespil, som illustrerer stalkingens forskellige perspektiver.

UNDERSØGELSE

Gennemfør en spørgeundersøgelse om stalking på skolen eller i byen, og formidl resultaterne til klassen eller andre på skolen.

TV-INDSLAG

Udarbejd en tv-udsendelse eller et indslag i nyhederne (facts/statistik/lovgivning, interviews, debat).

OPSAMLING OG EVALUERING

Forslag til afsluttende evaluering af hele forløbet.

DISKUTÉR

Vend tilbage til læringsmålene. Eleverne vurderer deres læring ud fra disse kategorier: kan – kan næsten – kan ikke endnu og placerer målene i skemaet **bilag 13**.

Vend tilbage til jeres fælles mindmap: Hvad har I lært? Har I ændret holdning til stalking?

Vend tilbage til "Gæt et ord" – er der nogle definitioner, der skal ændres eller justeres?

Brug "Det ved jeg nu, som jeg ikke vidste før" og "Forløbet har fået mig til at tænke på" **bilag 14**.

Vurdér din egen indsats og samarbejdet **bilag 15**.

MÅL OG KRITERIER

I det følgende bliver fælles mål gennemgået for hele materialet.

OVERORDNEDE FÆLLES MÅL FOR MATERIALET

SAMFUNDSFAG		
Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
Samfundsfaglige metoder Eleven kan anvende samfundsfaglige metoder.	Sprog og skriftsprog Eleven kan sprogligt nuanceret udtrykke sig om samfundsfaglige problemstillinger samt målrettet læse og skrive samfundsfaglige tekster.	Sprog og skriftsprog Eleven har viden om fagord og begreber samt samfundsfaglige teksters formål og struktur.
	Informationssøgning Eleven kan finde relevante kilder.	Informationssøgning Eleven har viden om informationssøgning, herunder digitale medier.
	Statistik Eleven kan tolke enkel statistik.	Statistik Eleven har viden om typer af statistiske fremstillinger.

DANSK		
Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
Fremstilling Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og bilde i en form, der passer til genre og situation.	Planlægning Eleven kan tilrettelægge proces fra idé til færdigt produkt.	Planlægning Eleven har viden om komplekse fremstillingsprocesser.
	Forberedelse Eleven kan disponere og layoute stof, så det fremmer hensigten med produktet.	Forberedelse Eleven har viden om målrettede dispositions- og formidlingsmetoder.
	Fremstilling Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter.	Fremstilling Eleven har viden om varierede udtryksformer målrettet forskellige målgrupper.
Kommunikation Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.	Dialog Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog.	Dialog Eleven har viden om demokratisk dialog.
	IT og kommunikation Eleven kan diskutere etiske spørgsmål vedrørende kommunikation på internettet.	IT og kommunikation Eleven har viden om kommunikationsetik.
	IT og kommunikation Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab.	IT og kommunikation Eleven har viden om sammenhængen mellem digitale teknologier og kommunikation.

SUNDHEDS- OG SEKSUALUNDERVISNING OG FAMILIEKUNDSKAB

Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
Eleven kan fremme egen og andres sundhed og trivsel med udgangspunkt i demokrati og rettigheder.	Personlige grænser Eleven kan diskutere, hvordan overgreb på børn og unge kan forebygges.	Personlige grænser Eleven har viden om vold og overgreb af fysisk, psykisk og seksuel karakter.
	Relationer Eleven kan vurdere følelsesmæssige dilemmaer i relationer.	Relationer Eleven har viden om følelser og relationers betydning for sundhed, trivsel og seksualitet.

MÅL OG KRITERIER: INDSAMLING OG VURDERING AF MATERIALE I EKSPERTPUSLESPILLET

Fælles mål

SAMFUNDSFAG		
	Færdighedsmål	Vidensmål
Samfundsfaglige metoder Eleven kan anvende samfundsfaglige metoder.		
Alle elever	Informationssøgning Eleven kan finde relevante kilder.	Informationssøgning Eleven har viden om informationssøgning, herunder digitale medier.
Ikke alle elever	Statistik Eleven kan tolke enkel statistik.	Statistik Eleven har viden om typer af statistiske fremstillinger.

Læringsmål

At finde relevant materiale om emnet og vurdere materialets lødighed.

Kriterier

- Du søger efter kilder/materiale på nettet, i bibliotekets database
- Du undersøger om kilden kan give dig viden om emnet
- Du fortæller dine samarbejdspartnere, hvorfor man kan regne med denne kilde

Læringsmål

At kunne læse, forstå og tolke tal og statistisk materiale om emnet.

Kriterier

- Du snakker med dine samarbejdspartnere om tallene og statistikkerne
- Du fortæller, hvad tallene viser

MÅL OG KRITERIER: LÆSE, LYTTE MV. I EKSPERTPUSLESPILLET

Fælles mål

SAMFUNDSFAG		
Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
Samfundsfaglige metoder Eleven kan anvende samfundsfaglige metoder.	Sprog og skriftsprog Eleven kan sprogligt nuanceret udtrykke sig om samfundsfaglige problemstillinger samt målrettet læse og skrive samfundsfaglige tekster.	Sprog og skriftsprog Eleven har viden om fagord og begreber samt samfundsfaglige teksters formål og struktur.

DANSK		
Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
Fremstilling Eleven kan udtrykke sig forskelligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og bilde i en form, der passer til genre og situation.	Planlægning Eleven kan tilrettelægge proces fra idé til færdigt produkt.	Planlægning Eleven har viden om komplekse fremstillingsprocesser.

Læringsmål

- At kunne fortælle om stalking og tage stilling til problemer, der er relateret til stalking. Du undersøger om kilden kan give dig viden om emnet
- At læse om stalking med fokus på et specifikt underemne
- At bearbejde det, jeg har læst og skrive om det, så andre får indblik i emnet

Kriterier

- Du drøfter emnet med din gruppe. Du deltager aktivt både ved at lytte til de andre og ved at fortælle om dine egne tanker
- Du læser og skriver om dit emne

Læringsmål

- At kunne vælge, hvilken udtryksform, der bedst formidler indholdet
- At kunne planlægge præsentationen fra start til slut

Kriterier

- Du taler med din gruppe om fremstillingsformen. Altså om du vil skrive, fortælle, bruge billeder eller lyd. I diskuterer, hvad der passer bedst til emnet
- Du laver en plan for dit arbejde, som rummer alle delene, rækkefølgen og en tidsplan for arbejdet

MÅL OG KRITERIER: PRÆSENTATION I EKSPERTPUSLESPILLET

Fælles mål

DANSK		
Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
	Forberedelse Eleven kan disponere og layoute stof, så det fremmer hensigten med produktet.	Forberedelse Eleven har viden om målrettede dispositions- og formidlingsmetoder.
Fremstilling Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.	Fremstilling Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter.	Fremstilling Eleven har viden om varierede udtryksformer målrettet forskellige målgrupper.

Læringsmål

- At sammensætte præsentationen, så det bliver tydeligt for klassekammeraterne at forstå indholdet
- At udtrykke sig skriftligt om et emne

Kriterier

- Du drøfter rækkefølgen i præsentationen med din gruppe
- Du overvejer, hvordan præsentationen ser ud
- Du skriver om dit emne

MÅL OG KRITERIER: CASE OG DILEMMAER

Fælles mål

DANSK		
Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
Kommunikation Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.	Dialog Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog.	Dialog Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog.
	It og kommunikation Eleven kan diskutere etiske spørgsmål vedrørende kommunikation på internettet.	It og kommunikation Eleven har viden om kommunikationsetik.
	It og kommunikation Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab.	It og kommunikation Eleven har viden om sammenhængen mellem digitale teknologier og kommunikation.

Læringsmål

- At drøfte og diskutere holdninger og handlinger i forbindelse med stalking samt kommunikation på nettet

Kriterier

- Du lytter til det, dine klassekammerater siger og tænker over det
- Du fortæller hvad du selv mener og begrundes dine holdninger

SUNDHEDS- OG SEKSUALUNDERVISNING OG FAMILIEKUNDSKAB

Kompetencemål	Færdighedsmål	Vidensmål
Eleven kan fremme egen og andres sundhed og trivsel med udgangspunkt i demokrati og rettigheder.	Personlige grænser Eleven kan diskutere, hvordan overgreb på børn og unge kan forebygges.	Personlige grænser Eleven har viden om vold og overgreb af fysisk, psykisk og seksuel karakter.
	Relationer Eleven kan vurdere følelsesmæssige dilemmaer i relationer.	Relationer Eleven har viden om følelser og relationers betydning for sundhed, trivsel og seksualitet.

Læringsmål

- At bringe viden om stalking i spil i diskussioner og drøftelser af forskellig karakter

Kriterier

- Du lytter til det, dine klassekammerater siger og tænker over det
- Du fortæller, hvad du selv mener og begrundes dine holdninger

Ingen skal leve med stalking
Alle har ret til et frit liv

danskstalkingcenter.dk

Esbjerg
Kommune

Dansk Stalking Center